

ДОВІДКА

про творчий внесок Вдовиченка Андрія Васильовича
у цикл наукових праць «Еколого-економічні імперативи розвитку
органічного сільського господарства в Україні»

За час роботи та проведення досліджень, що увійшли до циклу наукових праць «Еколого-економічні імперативи розвитку органічного сільського господарства в Україні» Вдовиченко Андрій Васильович пройшов шлях від аспіранта до наукового співробітника та директора Дослідного господарства «Скви́рське» Інституту агроєкології і природокористування НААН.

Творчий внесок Вдовиченка А.В. у цикл наукових праць полягає у поглибленні теоретичних положень агроєкологічної оцінки сільськогосподарських угідь, що надало можливість визначати потенційні території для ведення органічного сільського господарства на різних рівнях організації сільськогосподарських територій – регіональному і місцевому.

Ним розроблено порядок визначення придатності сільськогосподарських територій на регіональному рівні для ведення органічного сільського господарства, який базується на комплексній та інтегральній оцінці агроєкологічного стану сільськогосподарських угідь з урахуванням рівня родючості ґрунтів та антропогенного забруднення. За використання розроблених підходів здійснено агроєкологічну оцінку земель Київської області і визначено території придатні для виробництва органічної сільськогосподарської продукції.

Практичну цінність має розроблений ним порядок проведення агроєкологічної оцінки суб'єктів господарювання на їх відповідність статусу спеціальної сировинної зони, який включає процедуру екологічної експертизи документації щодо рівня родючості і забруднення ґрунтів. З метою проведення контролю за веденням органічного сільського господарства розроблено процедуру екологічного аудиту, яка передбачає контроль за документацією та натурні дослідження ґрунту, рослинної продукції, кормів, сировини.

Ним удосконалено теоретико-методичні підходи до оцінки еколого-економічної ефективності виробництва органічної сільськогосподарської продукції, що передбачають доповнення її аналізом енергетичної складової органічного виробництва. Для розрахунку еколого-економічного результату від виробництва органічної продукції має бути використана система показників, що ґрунтується на розрахунку норми прибутку, ресурсоемності процесу виробництва, екологоемності процесу виробництва, екологосоціоемності процесу виробництва, витраченої сукупної енергії, енергомісткості врожаю, кількості енергії, накопиченої в урожаї з урахуванням побічної продукції.

Загалом до циклу наукових праць входить 13 публікацій автора, з них 1 монографія у співавторстві, 2 статті у наукових фахових виданнях України, 3 статті у наукових фахових виданнях України, що включені до наукометричних баз, 1 методичні рекомендації, 5 тез наукових конференцій та 1 патент.

Загальна кількість посилань на публікації складає 3 (за даними міжнародної наукометричної бази Google-академія), h-індекс = 1

Директор,
академік НААН

О.І. Фурдичко

ДОВІДКА

про творчий внесок Кипоренка Віктора Васильовича у цикл наукових праць «Еколого-економічні імперативи розвитку органічного сільського господарства в Україні»

Роботу та проведення досліджень, що увійшли до циклу наукових праць «Еколого-економічні імперативи розвитку органічного сільського господарства в Україні» Кипоренко Віктор Васильович почав навчаючись в аспірантурі, а після успішного захисту дисертаційної роботи на тему: «Еколого-економічний механізм розвитку органічного сільського господарства в Україні» обіймав посаду наукового співробітника лабораторії екологічного менеджменту, а згодом завідувача лабораторії збалансованого природокористування Інституту агроекології і природокористування НААН.

Впродовж останніх 4 років наукова діяльність Кипоренка В.В. була націлена на підтвердження ідеї, що органічне сільське господарство є не тільки процесом управління виробничими системами, а й загалом – агроекосистемами, що передбачає забезпечення їх екологічної безпеки, відтворення природних ресурсів та збереження біорізноманіття з урахуванням потенційних екологічних і соціальних ризиків господарської діяльності. Крім того, концепція органічного сільського господарства полягає в забезпеченні виробництва природними агроекосистемами, спираючись на екологічні процеси, біорізноманіття та порядок взаємовідносин економічних суб'єктів у ході виробництва органічної сільськогосподарської продукції.

Творчий внесок Кипоренка В.В. у цикл наукових праць полягає у здійсненні комплексного дослідження та поглибленні теоретико-методичних засад формування еколого-економічного механізму розвитку органічного сільського господарства. В рамках досліджень, які увійшли в цикл наукових праць, було розкрито сутність та з'ясовано еколого-економічні особливості ведення органічного сільського господарства. Досліджено теоретичні основи формування еколого-економічного механізму розвитку органічного сільського господарства. Проаналізовано світовий досвід організації і підтримки органічного сільського господарства та можливості його адаптації до вітчизняних умов. Здійснено еколого-економічний аналіз стану та тенденцій розвитку органічного сільського господарства в Україні. Розроблено методичний підхід до оцінювання потенціалу його розвитку. Удосконалено методичні підходи до оцінювання перспектив розвитку органічного сільського господарства в нашій державі. Удосконалено науково-методичне забезпечення системи сертифікації органічного сільського господарства з урахуванням світового досвіду.

Вагомим результатом є запропонований автором методичний підхід до оцінювання потенціалу розвитку органічного сільського господарства на основі застосування індексів, що характеризують його величину в виробничому і споживчому аспекті та дають змогу виділити території залежно від їх потенційної ролі в цьому сегменті економіки. Групування територій за компонентами потенціалу розвитку органічного сільського господарства сприяє виявленню найперспективніших регіонів для інвестицій у розвиток виробництва органічної продукції.

Практичну цінність має запропонована автором структурно-функціональна схема сертифікації органічного сільського господарства, що включає три основних рівні: світовий, державний та рівень підприємства і базується на комбінованому виді сертифікаційної системи, за якої функціонують в рівних умовах державні та приватні сертифікаційні органи із залученням контролю від державного акредитаційного органу. Така схема передбачає чітке розмежування сертифікованих господарств залежно від спрямованості на внутрішній чи зовнішній ринок, а також дає змогу знизити витрати виробника на процедуру сертифікації, підвищити довіру споживачів до органічної продукції та посилити контроль за недобросовісним використанням засобів маркування. Варто відмітити також практичну цінність запропонованих методичних підходів до обґрунтування перспектив розвитку органічного сільського господарства в Україні на основі визначення взаємозв'язку цієї сфери з комплексом ключових чинників впливу, що дає можливість розрахувати ймовірні тренди розвитку основних еколого-економічних параметрів органічного сільського господарства залежно від зміни дії цих чинників.

Загалом до циклу наукових праць входить 21 публікація автора, з них 1 монографія у співавторстві, 4 статті у наукових фахових виданнях України, 4 статті в закордонних виданнях та наукових фахових виданнях України, що включені до наукометричних баз, 3 статті в інших виданнях, 1 концепція, 1 методичні рекомендації та 7 матеріалів наукових конференцій, форумів і круглих столів.

Загальна кількість посилань на публікації складає 5 (за даними міжнародної наукометричної бази Google-академія), h-індекс = 1.

Директор,
академік НААН

О.І. Фурдичко

ДОВІДКА

про творчий внесок Чудовської Вікторії Анатоліївни
у цикл наукових праць «Еколого-економічні імперативи розвитку
органічного сільського господарства в Україні»

Роботу та проведення досліджень, що увійшли до циклу наукових праць «Еколого-економічні імперативи розвитку органічного сільського господарства в Україні» Чудовська Вікторія Анатоліївна розпочала навчаючись в аспірантурі Інституту агроекології і природокористування НААН. Після успішного захисту дисертаційної роботи на тему: «Еколого-економічні засади розвитку виробництва органічної сільськогосподарської продукції» обіймала посаду провідного фахівця, а згодом старшого наукового співробітника лабораторії збалансованого природокористування Інституту агроекології і природокористування НААН.

Творчий внесок Чудовської В.А. у цикл наукових праць полягає у здійсненні комплексного дослідження концептуальних положень розвитку виробництва органічної сільськогосподарської продукції, що ґрунтуються на економічній теорії суспільного добробуту з обмежувальними критеріями щодо екологічної безпечності та збереження довкілля, в основу яких покладено такі пріоритети: інституційне забезпечення, підвищення еколого-економічної ефективності, оптимізація виробництва, державна підтримка, система ціноутворення. Вказані критерії мають бути визначальними для формування еколого-економічних засад та складових розвитку виробництва органічної сільськогосподарської продукції.

Практичну цінність має запропонована автором модель оптимізації структури виробництва органічної сільськогосподарської продукції з урахуванням екологічної складової, яка передбачає взаємозв'язок між параметрами виробництва і змінами у процесах природно-ресурсного відтворення, спрямованими на підвищення якості ґрунтів та максимізацію прибутку. Застосування трьох варіантів оптимізації структури виробництва органічної сільськогосподарської продукції з урахуванням наведених параметрів моделі та використаної низки обмежень (з кормів, за площами сільськогосподарських культур і поголів'ям тварин, за обсягами реалізації товарної продукції) забезпечить об'єктивну еколого-економічну оцінку виробництва такої продукції.

В рамках досліджень, які увійшли в цикл наукових праць було систематизовано фактори впливу на розвиток виробництва органічної сільськогосподарської продукції, ґрунтуючись на їх розподілі за чотирма функціональними групами: організаційно-правовими, фінансово-економічними, технологічними й соціально-психологічними, що дає можливість удосконалити і розробити ефективні заходи з реалізації системи ведення виробництва органічної сільськогосподарської продукції з урахуванням сфери впливу вказаних факторів. Запропоновано науково-методичний підхід до формування інституціонального середовища виробництва органічної сільськогосподарської продукції, що дає змогу створити механізм, який відображає сукупність суспільно-виробничих, фінансово-економічних й регуляторних взаємозв'язків й передбачає інтеграцію природно-ресурсної сфери і сільськогосподарського

виробництва. Розкрито «сутнісно-змістовну основу поняття «виробництво органічної сільськогосподарської продукції» як виду виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських товаровиробників, спрямованої на задоволення суспільних потреб та дотримання вимог екологічної безпеки впродовж усього життєвого циклу такої продукції завдяки збалансованому використанню природних ресурсів.

Варто відмітити практичну цінність запропонованої системи ціноутворення при виробництві органічної сільськогосподарської продукції, що передбачає визначення мінімальної цінової межі та еколого-економічної доцільності виробництва такої продукції через визначення впливу основних елементів витрат на ціну. Це дасть змогу виробникам оптимізувати витрати під час виробництва органічної продукції, сприяти перспективі одержання більшого прибутку та нарощенню обсягів виробництва такої продукції, а також можливість оцінити економічну доцільність виробництва органічної сільськогосподарської продукції.

Загалом до циклу наукових праць входить 37 публікацій автора, з них 2 монографії у співавторстві, 1 розділ у колективній монографії, 7 статей у наукових фахових виданнях України, 4 статті в закордонних виданнях та наукових фахових виданнях України, що включені до наукометричних баз, 2 статті в інших виданнях, 1 концепція, 1 методичні рекомендації та 19 матеріалів наукових конференцій, форумів і круглих столів.

Загальна кількість посилань на публікації складає 18 (за даними міжнародної наукометричної бази Google-академія), h-індекс = 2.

Директор,
академік НААН

О.І. Фурдичко

ДОВІДКА

про творчий внесок Шкуратова Олексія Івановича
у цикл наукових праць «Еколого-економічні імперативи розвитку
органічного сільського господарства в Україні»

Під час роботи та проведення досліджень, що увійшли до циклу наукових праць «Еколого-економічні імперативи розвитку органічного сільського господарства в Україні» Шкуратов Олексій Іванович обіймав посаду завідувача відділу економіки природокористування в агросфері Інституту агроекології і природокористування НААН.

Творчий внесок Шкуратова О.І. у цикл наукових праць полягає у здійсненні комплексного дослідження теоретичних та методологічних засад і практичних рекомендацій щодо еколого-економічного забезпечення органічного сільського господарства, що базуються на постулатах сталого розвитку та передбачають ідентифікацію сучасних екологічних загроз, ризиків і небезпек, а також дають можливість моделювати заходи з протидії впливу екодеструктивних чинників та формувати механізм їх реалізації з урахуванням галузевої специфіки сільського господарства.

В рамках досліджень, які увійшли в цикл наукових праць було розроблено проект Стратегії розвитку органічного сільського господарства до 2020 року. В ній сформульовано положення, завдання, напрями та пріоритети державної політики у сфері органічного сільського господарства, що має стати орієнтиром для державної влади та місцевого самоврядування під час розроблення програм розвитку органічного землеробства. Розкрито економічний зміст екологічного маркетингу в системі управління органічним сільським господарством, що дозволяє операторам органічного ринку ефективно планувати виробництво органічної сільськогосподарської продукції і забезпечувати оптимальне співвідношення між соціальними й економічними показниками протягом усього життєвого циклу цієї продукції. Обґрунтовано структурно-логічну схему формування мотивації екологічно орієнтованої поведінки споживачів органічної сільськогосподарської продукції.

Вагомим результатом є запропонована ним теоретико-методологічна модель інституціональної мотивації розвитку органічного виробництва, що складається з напрямів ліквідації конфліктності та передбачає балансування інтересів суб'єктів господарювання в аграрному секторі у підсистемах (економічній, екологічній, соціальній) з метою екологізації аграрного виробництва та підвищення ефективності використання природо-ресурсного потенціалу.

Практичну цінність має запропонована ним методика еколого-економічної оцінки земель в процесі організації органічного сільськогосподарського виробництва. Ця методика ґрунтується на основі поконтурного обстеження полів, мета якого – провести їх агроекологічну типізацію за чинниками деградації і намітити заходи по раціональному використанню ріллі. Застосування на практиці цієї методики дає змогу визначити міру деградації сільськогосподарських угідь, намітити заходи по їх подальшому раціональному використанню і збільшенню обсягів виробництва органічної продукції рослинництва.

Варто відмітити практичну цінність запропонованого ним алгоритму освоєння технологій органічного землеробства в сільськогосподарських підприємствах, що ґрунтується на комплексному аналізі відповідності умов конкретного господарства встановленими вимогам та включає наступні етапи: прийняття рішення, заявка і підписання угоди, екологічний аудит, період конверсії, інспекція, сертифікація. Даний алгоритм дозволяє господарствам максимально використовувати власні ресурси, забезпечуючи відтворення родючості ґрунтів.

Загалом до циклу наукових праць входить 42 публікації автора, з них 2 монографії у співавторстві, 1 розділ у колективній монографії, 11 статей у наукових фахових виданнях України, 6 статей в закордонних виданнях та наукових фахових виданнях України, що включені до наукометричних баз, 1 концепція, 2 методичні рекомендації та 19 матеріалів наукових конференцій, форумів і круглих столів.

Загальна кількість посилань на публікації складає 35 (за даними міжнародної наукометричної бази Google-академія), h-індекс = 3.

Директор,
академік НААН

[Handwritten signature]

О.І. Фурдичко